

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Регіональний комплексний Науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ
Факультет соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра педагогіки та методики початкової освіти
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи

РІВНЕ - 2023

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Регіональний комплексний Науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ
Факультет соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра педагогіки та методики початкової освіти
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

Електронний збірник матеріалів

**Всеукраїнської науково-практичної
*Інтернет-конференції***

**«Підготовка майбутніх педагогів
до виховної діяльності
в освітньому просторі НУШ:
досвід, реалії, перспективи»**

12 травня 2023 року

Рівне – 2023

Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи: електронний збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції Рівне: РДГУ. 2023. 287 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 6 від 25 травня 2023 р.)

Вашій увазі пропонуються матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи».

ЗМІСТ

Петренко О. Б. Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: актуалізація проблеми.....	8
Кравченко О. Виховна діяльність зі студентською молоддю.....	12
Білавич Г. В., Притуляк Т. В., Скоропад М. І. Підготовка майбутніх учителів до виховання дітей як гуманістів засобами літературної спадщини Василя Сухомлинського.....	18
Баліка Л. М. Особливості впровадження дисципліни «Діяльність вихователя групи подовженого дня в умовах НУШ» в освітній процес ЗВО.....	25
Ваколюк А. М. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до наскрізної виховної діяльності...	29
Войтовська А. І. Професійна підготовка майбутніх педагогів до педагогічної діяльності.....	35
Карпич І. О. Діяльність працівників соціальної сфери з профілактики булінгу в закладах інтернатного типу.....	39
Левченко Н. В. Підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи з молоддю.....	43
Маковійчук О. В. Підготовка майбутніх вчителів до екологічного виховання молодших школярів на уроках дизайну і технологій.....	47
Матрос О. О. Нормативно-правове забезпечення регламентації інтеграції дітей з інвалідністю в просторі НУШ.....	52
Моргай Л. А. Нова українська школа.....	58
Поліщук І. В. Підготовка учителя Нової української школи: актуалізація ідей Т. Д. Дем'янюк.....	64
Стельмашук Ж. Г. Формування готовності майбутнього вчителя початкових класів до вирішення педагогічних ситуацій і задач в освітньому процесі НУШ.....	67
Цуркан Т. Г., Цуркан Н. Г. Розвиток пізнавальної	73

активності молодших школярів.....	
Гоголь Т. В., Давидюк І. В. Підготовка майбутніх вчителів фізичної культури до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ.....	79
Голя Г. М. Особливості післявоєнної підготовки вчителів Волині (на прикладі Луцького педагогічного училища).....	84
Дубовик К. Ю. Шляхи розвитку пізнавальної активності молодших школярів у сучасній початковій школі.....	87
Коваленко Н. І. Можливості розвитку обдарованої молоді в позашкільній освіті Польщі.....	94
Коваль К. Ю. Соціально-педагогічні умови взаємодії НУШ із сім'єю у полікультурному вихованні.....	98
Кузьмич А. О. Європейські авторські школи кінця ХІХ – поч. ХХ ст.....	102
Левчук Н. О. Формування гуманних взаємин учнів початкових класів як педагогічна проблема.....	106
Петренко І. Ф. Підготовка майбутніх педагогів до формування освітнього простору класної кімнати Нової української школи.....	111
Попова К. В. Формування полікультурної компетентності педагогів як запорука їх успішного функціонування в реаліях освітнього простору НУШ.....	114
Шульгач М. І. Участь викладачів кафедр педагогіки Рівненського державного університету у міжнародному проєкті «Фінська підтримка реформи української школи».....	116
Яремович М. А. Громадянськість майбутніх учителів початкових класів НУШ через призму оновлення національної системи освіти в умовах глобальних геополітичних змін.....	122
Бабич А. Я. Принципи виховання емоційної культури молодших школярів.....	126

Вітковська К. О. Інноваційні підходи в професійній підготовці майбутніх учителів початкової школи.....	131
Войтович Т. В. Казка як засіб морально-естетичного виховання молодших школярів.....	137
Гаврилюк О. С. Педагогічні особливості формування моральних якостей дітей старшого дошкільного віку.....	141
Гомонець М. В. Особливості прояву конфліктної поведінки у дітей молодшого шкільного віку.....	146
Гордусенко М. В. Психолого-педагогічні особливості подолання стресових ситуацій дітьми молодшого шкільного віку.....	151
Демчук Д. О. Формування навичок здорового способу життя у молодших школярів.....	156
Колодич Т. В., Шалівська Ю. В. Організація виховної роботи з учнями початкової школи в умовах дистанційного навчання.....	163
Котух І. Я. Гурткова робота у розвитку творчих здібностей молодших школярів.....	167
Кравчук М. Ю. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи як педагогічна проблема.....	172
Маринич А. І. Роль національного виховання у формуванні особистості.....	176
Матвіюк А. С. Особливості індивідуальної роботи з молодшими школярами з девіантною поведінкою.....	178
Матюх О. А. Виховний потенціал музичного краєзнавства.....	182
Мельничук Л. Ю. Теоретичні засади забезпечення наступності дошкільної і початкової освіти.....	186
Ничипорчук Г. П. Дитяче об'єднання у виховній системі закладу загальної середньої освіти.....	194
Панчук Г. М. Феномен поняття «естетична культура» в сучасних психолого-педагогічних дослідженнях.....	198
Панчук І. О. Основні напрями та форми волонтерської діяльності.....	204

Пишняк М. М. Зміст національно-патріотичного виховання дітей молодшого шкільного віку в умовах війни в Україні.....	212
Полюхович Г. С., Шалівська Ю. В. Самоосвіта як ефективний чинник професійного зростання майбутнього вчителя початкової школи.....	216
Правник Н. С. Проблема підготовки майбутніх учителів початкових класів до організації краєзнавчої роботи у педагогічній науці.....	220
Прокопчук Н. Я. Принципи роботи з «важкими дітьми» за В. О. Сухомлинським.....	227
Рижук О. С. Інтерактивні методики формування крос-культурних цінностей у виховній роботі з дітьми молодшого шкільного віку.....	237
Рожко О. С. Роль та особливості волонтерської діяльності з дітьми молодшого шкільного віку.....	241
Смітюх Н. М. Сутність поняття «емпатія» у психолого-педагогічних джерелах.....	245
Спасіба А. С. До проблеми підготовки майбутніх учителів початкової школи до соціалізації учнів.....	248
Тарасюк Н. А. Виховний аспект позашкільної освіти.	254
Фелістович Т. М. Форми і методи добровільної діяльності з молодшими школярами.....	258
Філатова М. С. Формування в учнів початкової школи знань про пожежну безпеку у виховній позакласній роботі як психолого-педагогічна проблема.....	264
Шеремет Н. М. Особливості вищої педагогічної освіти Італії у другій половині ХХ століття.....	270
Богурський О. М. Формування почуття обов'язку та відповідальності учнів у процесі навчальної діяльності.....	278
Ісько Т. І. Формування математичної компетентності учнів у процесі навчально-пізнавальної діяльності.....	281
Снігур М. О. Виховання цінностей здорового способу життя учнів підліткового віку.....	283

вищій і загальноосвітній школах. 2014. Вип. 37 (90). С. 295–305.

6. Хоружа Л. Л. Етична компетентність майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика / АПН України, Інститут педагогіки АПН України. Київ, 2003. 319 с.

Панчук І. О.,
здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»
спеціальності 013 Початкова освіта
Рівненського державного гуманітарного університету

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТА ФОРМИ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Волонтерська діяльність є одним із найважливіших складників процесу розвитку громадянського суспільства. Одним з її ключових завдань є сприяння розв'язанню актуальних соціальних конфліктів та протиріч у суспільстві з метою створення сприятливих умов життєдіяльності для кожного.

Відомі вітчизняні науковці Матвеева, Когут та Гончаренко у дослідженні стверджують, що «волонтерство – діяльність настільки ж вигідна як для людей, які шукають допомогу, так і для самих волонтерів, тому що волонтерство – це спосіб будувати соціальні відносини; застосовувати на практиці свої моральні та релігійні принципи; одержувати нові навички; знайти підтримку й друзів; відчувати себе здатним щось зробити добре» [6, с. 163].

Волонтерство являє собою діяльність з надання безкорисливої допомоги тим, хто найбільше її потребує

шляхом задоволення базових морально- психологічних, матеріальних та фізичних потреб людини. З огляду на це, аксіологічними орієнтирами волонтерської діяльності є здатність жертвувати собою задля блага інших, а також схильність служити вищій ідеї.

Автор наукової статті Ткачук зазначає, «що волонтерство – це особливий погляд на життя, цілий світогляд, що ввібрав у себе все саме гідне із створеного в світовому педагогічному просторі за багато століть. На ідеях добровільної допомоги базована діяльність багатьох позаурядових організацій, професійних асоціацій, профспілок та інших громадських об'єднань» [7, с. 3].

Волонтерська діяльність є актуальною та затребуваною соціально- добровільною неприбутковою формою надання допомоги. В умовах нестабільного економічного, соціального і культурного дисбалансу країни, волонтерський рух сприяє досягненню відчутних змін у всіх сферах життя та формуванню добробуту громадян. На сьогодні волонтерський рух має надзвичайну цінність та вийшов на якісно новий рівень розвитку. Відтак, він мислиться як діяльність, що реалізується в поняттях милосердя, добра, безкорисливості, справедливості, дисциплінованості, відповідальності та поваги до людської гідності.

Розглядаючи волонтерську допомогу як діяльність слід зазначити, що вона здійснюється не в хаосі, а через низку напрямів та форм роботи, що практично реалізуються у світі та в Україні. До числа основних напрямів їх роботи слід віднести інформаційний, профілактичний, просвітницький, реабілітаційний, корекційний, соціально- побутовий, і в рамках кожного з них здійснюються численні заходи. У дослідженні Жужі Л. більш докладно описані такі напрями волонтерської діяльності, проілюстровані

конкретними прикладами заходів: політико-правовий (матеріальна та правова підтримка постраждалих внаслідок надзвичайної ситуації техногенного чи природного характеру, правових режимів надзвичайного чи воєнного стану), особистісно- піклувальний (допомога малозабезпеченим, безробітним, багатодітним, бездомним, безпритульним); духовно-ціннісний (сприяння проведенню заходів національного та міжнародного значення організація масових спортивних, культурних та інших видовищних і громадських заходів) та екологічний (проведення заходів, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища, збереженням культурної спадщини, історико- культурного середовища) [1, с. 30–31].

В межах кожного з цих напрямів здійснюються різноманітні заходи роботи, а саме: освітня та культурно-просвітницька діяльність в сфері охорони навколишнього середовища та збереження історико-культурної спадщини; медична допомога в лікувальних закладах; консультативна допомога в центрах зайнятості, установах соціального захисту, житлово-комунальному секторі; допомога армії і пораненим бійцям, вимушеним переселенцям; комплексна допомога постраждалим в кризових та надзвичайних ситуаціях; психологічна допомога та підтримка у формі дружніх бесід, консультацій, порад; бесіди в освітніх закладах зі школярами, наркологічних чи інфекційних лікарнях, установах, організаціях; забезпечення благоустрою і облаштування вулиць, дворів, посадки квітів, дерев, кущів у селищах, районах та містах, прибирання та чищення сміттевих звалищ та водойм тощо.

Доволі ґрунтовно розглянуто комплексні заходи волонтерської діяльності в дослідженні українського вченого Кордонець, в числі яких: надання допомоги ветеранам, людям похилого віку; робота з людьми без

певного місця проживання; надання допомоги людям з обмеженими психофізичними можливостями; допомога таким категоріям населення як біженці, мігранти, безпритульні діти, ВІЛ-інфіковані люди; допомога тваринам, добровільна допомога зоопаркам і заповідникам; просвітницькі бесіди, спрямовані на профілактику наркоманії, куріння, алкоголізму, ВІЛ/СНІД, підліткової злочинності [5, с. 133].

Процес взаємодії волонтерів із різними групами людей передбачає налагодження матеріального добробуту громадян та захист прав як члена суспільства. При цьому використовуються різноманітні соціальні форми роботи як сукупність прийомів, засобів та способів розв'язання проблем окремих осіб або груп людей.

Форми волонтерської діяльності поділяють на індивідуальні та групові в межах яких розробляються як психологічні, так і терапевтичні підходи, наприклад, тренінги, терапії, семінари, бесіди, консультації, лекції тощо. Індивідуальна форма роботи спрямована на допомогу окремій людині у розв'язанні міжособистісних потреб та інтересів. Це одна з найпоширеніших форм діяльності волонтерів, що ґрунтується на індивідуальному вивченні життя особистості.

Групова форма роботи ґрунтується на наданні допомоги відразу групі людей. Створюється певний груповий клімат, що дозволяє надавати взаємну підтримку один одному та обмінюватися досвідом стосовно важливих проблем у формі групових консультацій, дискусій, лекцій, бесід та ін.

Однією із найбільш ефективних форм волонтерської роботи є тренінги. Тренінгові заняття є інтерактивним способом міжособистісного спілкування. Проведення та організація тренінгів сприяє створенню психологічного

клімату взаємоповаги серед учасників. На заняттях традиційно використовують рольові ігри, дискусії, життєві ситуації та ін. Також найчастіше волонтери беруть участь у різноманітних акціях, конференціях, концертах, семінарах, проєктах, форумах та інших видах масових заходів.

Волонтерство як соціальна практика існувало завжди, проте з плином часу, як нами з'ясувалося, набувало різних видів та форм, відповідних різним історичним періодам. Волонтерська діяльність за своєю суттю сприяє розбудові та становленню громадянського суспільства та спрямована на допомогу соціально-економічним правам людини і створення механізмів забезпечення соціальної підтримки. І хоча волонтери працюють на добровільних засадах, проте вони отримують доволі цінні речі – нові знайомства, знання і життєвий досвід, що може стати в нагоді у різних ситуаціях в майбутньому.

Важливо дослідити питання суб'єктів волонтерства тобто тих осіб, що здійснюють безпосередню діяльність. Насамперед слід зазначити, що ними можуть виступати різні категорії громадян, які мають можливості, бажання та певний досвід для цього. Важливе місце у волонтерській діяльності посідає молодь, а тому головним ресурсом її здійснення є здобувачі вищої освіти, які швидко реагують на зміни обставин суспільства.

Участь студентів у волонтерстві дає можливість їм, перш за все, випробувати свої можливості у різних напрямках соціально-педагогічної роботи, використовуючи різні форми та методи. Так, українська дослідниця Калініна зазначає, що «включаючись у волонтерську діяльність, студенти можуть відчувати себе потрібними, здатними творити, нести добро. І це штовхає їх до більш активної роботи над собою, активності у всіх сферах життєдіяльності, стає джерелом саморозвитку» [2, с. 137].

Інший вітчизняний дослідник Козубовський вважає, що саме здобувачі вищої освіти є вагомим суб'єктом волонтерства, «оскільки вони – потенційний ресурс цілеспрямованості, наполегливості, креативності, ініціативності, неупередженості, рішучості, самостійності. Ці риси притаманні саме з початком формування зрілості особистості студентів на базі соціальної спрямованості під час навчання» [4, с. 77].

Здобувачі вищої освіти зазвичай з великим ентузіазмом беруться виконувати різноманітні види волонтерської роботи. Поле волонтерської діяльності для них настільки широке, що важко назвати саме ту сферу, де вони не могли б взяти участь.

Вагомим сегментом діяльності студентів-волонтерів є соціально-педагогічна робота з вразливими категоріями дітей. На жаль, статистика засвідчує неприпустимо велику кількість дітей-сиріт, дітей з нестачею батьківського піклування або дітей, які зазнали насильства в сім'ї. Тому держава, соціальні служби та здобувачі вищої освіти спрямовують свої зусилля на забезпечення благополуччя та добробуту дітей, а також створюють умови для захисту прав кожної дитини. Найбільш поширеними формами роботи є клуби і школи молоді сім'ї, центри сімейної терапії, навчальні бесіди і семінари, індивідуальні та групові лекції, сімейні конкурси, свят, вечорів та ін.

У науковому дослідженні вченої А. Капської зазначено, що «студентів- волонтерів цікавлять, насамперед, професійні проблеми. Вони можуть бути як формальними – одержання заліку, проходження практики, так і реальними – набуття фахових знань з майбутньої спеціальності, напрацювання навичок спілкування з клієнтами» [3, с. 228]. Для здобувачів вищої освіти важливою є саме комунікація з професіоналами, оскільки в

такий спосіб вони знайомляться з новими методиками роботи з обраної спеціальності. Студентів-волонтерів, насамперед, цікавлять соціальні види роботи, пов'язані з майбутньою професією.

З кожним навчальним роком вища система освіти вдосконалюється, здійснює пошук нових інноваційних форм та методів навчання і виховання молодого покоління. Саме волонтерська діяльність є сучасним навчальним методом фахової підготовки майбутніх спеціалістів. У закладах вищої освіти створюються сприятливі соціально-психологічні умови для формування найкращих особистісних та професійних якостей студентів. Ядром допомоги розвитку та організації студентського волонтерства є висока педагогічна майстерність закладів вищої освіти. Часто педагоги надають професійні поради та рекомендації у вирішенні певних проблем, а також разом зі здобувачами беруть участь у волонтерській роботі. Педагогічний склад університетів намагається залучати здобувачів вищої освіти до волонтерської діяльності, адже остання відкриває широкі перспективи професійного росту здобувачів через набуття необхідного досвіду, оволодіння знаннями та професійне самовизначення.

Волонтерство може бути представлене через систему напрямів та форм своєї діяльності, що забезпечують оптимальні умови життя та задоволення потреб населення. На сьогодні можна констатувати, що рушійною силою волонтерського руху є саме студентська молодь, яка є гарантом соціального захисту окремих осіб або груп людей, які опинилися в складних життєвих обставинах. Студентське волонтерство створює гарантії допомоги для осіб будь-якого віку чи статі та охоплює соціальне забезпечення, страхування та допомогу.

Отже, на сучасному етапі волонтерство може бути представлене низкою сфер (освіта, охорона навколишнього середовища, правовий захист, соціальна безпека), напрямів (інформаційний, профілактичний, освітньо-просвітницький, реабілітаційний, корекційний, консультативний, соціально-побутовий, правово-захисний, рекреаційний, соціального захисту та ін.), що втілюються в різноманітних заходах (допомога армії і вимушеним переселенцям; допомога постраждалим в надзвичайних природних чи техногенних катастрофах; психологічна допомога та підтримка вразливим категоріям населення) та форм (тренінги, терапії, семінари, бесіди, консультації, лекції) діяльності.

Список використаних джерел

1. Жужа Л. Вплив волонтерства на розвиток громадянського суспільства в Україні. *Україна і світ у третьому тисячолітті: політичний, економічний, правовий та культурний виміри: матеріали Міжнародної конференції 2015*. №1, 30–32.
2. Калініна К. Роль волонтерської діяльності студентського профкому в розвитку соціально значущих особистісних якостей студентів. *Університетська наука*. 2018, С. 137–139.
3. Капська А. Соціальна робота. Уклад. 2015. Київ.
4. Козубовський Р. Студенська молодь як важливий ресурс волонтерства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка, соціальна робота»*, 2016. № 28, 76–78.
5. Кордонєць Н. Волонтерство та його зв'язок із соціалізацією особистості. *Актуальні проблеми сучасної науки та наукових досліджень*, 2019. №11, 132–134.

6. Матвеев С., Когут І., Гончаренко Є. Соціальні аспекти волонтерського руху: минуле та сьогодення. Вісник Запорізького національного університету, № 1, 2018. 161–165.

7. Ткачук Т. Ціннісно-гуманістичний потенціал волонтерства. 2017. URL: http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2011/2_2011/13.pdf

Пишняк М. М.,
здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»
спеціальності 013 Початкова освіта
Рівненського державного гуманітарного університету

ЗМІСТ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

В умовах перебування України в стані війни через повномасштабний напад російської федерації, виявлення великої кількості так званих «патріотів», виникла нагальна потреба перегляду та посиленні уваги до національно-патріотичного виховання особистості.

Так, 06 червня 2022 р. Наказом МОН №527 було затверджено Концепцію національно-патріотичного виховання в системі освіти України [2] та Заходи щодо її реалізації [1].

Головною метою Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України є формування нового українця, що діє на основі національних та європейських цінностей, якого узагальнено можна

назвати патріотом України, готовим до виконання громадянських і конституційних обов'язків, спадкування духовних і культурних надбань Українського народу, досягнення високої культури взаємин, формування активної громадянської позиції, утвердження національної ідентичності громадян на основі духовно-моральних цінностей Українського народу, національної самобутності [2].

Варто відзначити, що акцент в документі зроблено на впровадженні національно-патріотичного виховання саме в сфері освіти, яка формує свідомість нинішніх і прийдешніх поколінь, відкриває широкі можливості для повноцінного розвитку людей різних вікових та соціокультурних груп, розвиває ідеї патріотизму, поваги до культурних цінностей Українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, гуманізму, соціального добробуту, демократії, свободи, толерантності, виваженості, відповідальності за природу як за національне багатство, здорового способу життя, готовності до змін. При цьому, національно-патріотичне виховання спрямоване на формування ідеї готовності виконання обов'язку із захисту незалежності та територіальної цілісності України [2].

Ідея національно-патріотичного виховання дітей та молоді полягає в повазі до національних символів (Герба, Прапора, Гімну України), активної участі у громадсько-політичному житті країни, верховенстві права, поваги до прав людини, готовності до природоохоронної діяльності, толерантного ставлення до цінностей і переконань представників іншої культури, а також до регіональних та національно-мовних особливостей, готовності захищати суверенітет і територіальну цілісність України.

Таким чином, національно-патріотичне виховання дітей та молоді – це комплексна, системна і цілеспрямована діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, закладів освіти, сім'ї, громадських, благодійних, релігійних організацій та інших інститутів щодо формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави [2].

Сензитивним періодом для реалізації означених завдань є молодший шкільний вік, що обумовлено розвитком спрямованості особистості, її мотиваційно-потребнісної та емоційно-вольової сфер, «морального ядра» та ціннісних орієнтацій.

Враховуючи те, що новоутворенням молодшого школяра є розвиток рефлексії, тому саме у цьому віці існує можливість створення сприятливих психологічних умов вчителем початкових класів для формування саме патріотичної рефлексії та розвитку патріотичної самосвідомості.

Найважливішим пріоритетом національно-патріотичного виховання є формування ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації, що у початкових класах передбачає такі напрямки роботи: формування у дітей уявлень про сім'ю, родину, рід і родовід; ознайомлення їх з явищами суспільного життя; формування знань про історію держави, державні символи; ознайомлення з традиціями і культурою свого народу; формування знань про рідний край.

У Додатку до Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України наголошено на необхідності включення у позаурочну роботу з дітьми молодшого шкільного віку таких тем: мій родовід; моя сім'я в історії рідного міста/села; моє місто/село в історії моєї країни; національні традиції; народні промисли; національні герої; моя Батьківщина – Україна (державні символи, державні свята); Україна на карті світу [1].

Результатом національно-патріотичного виховання молодших школярів має стати формування базових патріотичних знань, якостей та почуттів: любов і повага до батьків, своєї родини, відчуття гордості за свій рід; ціннісне ставлення до Батьківщини, рідного краю; толерантне ставлення до людей інших національностей, поважне ставлення до їхньої культури та традицій; усвідомлення себе частиною української нації та українського народу.

Реалізація означених вище завдань потребує застосування у роботі НУШ відповідних практико-зорієнтованих форм і методів національно-патріотичного виховання молодших школярів в умовах воєнного стану, що є перспективою наших подальших наукових розвідок.

Список використаних джерел

1. Заходи щодо реалізації концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України до 2025 року: Наказ МОН від 06.06.22 року № 527. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#n12> (дата звернення: 08.03.2023).
2. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України: Наказ МОН від 06.06.22 року № 527. URL: